

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
19. AVG
1994
Letnik XLIX
Štev. 33 (2768)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

Vestnikov izlet 94

Stvari postajajo vse bolj jasne. Skoraj dva meseca pred izletom na 7. strani objavljamo informacije o času, kraju in drugih posebnostih letošnjega izleta. Kolikor smo doslej spoznali in uredili, Vam lahko, dragi bralci in prijatelji, zagotovimo, da bo tudi letošnji izlet zanimiv in da bo ustrezal Vašim željam.

O tem več preberite v objavi, s prve strani pa Vas pozdravljamo v želji, da se čimprej odločite in nam to sporočite. Zagotavljamo Vam, da nam bo skupaj spet lepo!

Uredništvo

Posojilnica-Bank Borovlje se seli

Pri Posojilnici-Bank Borovlje že odštevajo ure do preselitve v novo stavbo na Glavnem trgu/Hauptplatz 16. Preden pa bojo tako daleč, bojo sodelavci banke morali krepko zavihati rokave in preseliti vso dokumentacijo in potrebno opremo iz starega sedeža. Od prihodnega ponedeljka, 22. avgusta, dalje bo Posojilnica-Bank Borovlje poslovala v svoji novi stavbi, katere slovenska otvoritev bo predvidoma v soboto, 17. septembra.

Je Italija ugrabila aktivistko?

Trenutno je politična klima med Avstrijo in Italijo motena. Vzrok je, kot že tolikokrat v zgodovini, treba iskati v vzročni zvezi z Južno Tirolsko.

Pred dnevi je namreč svet obšla vest, da so v Italiji priprli Karlo Unterkircher, znano „južnotirolsko aktivistko“ in dozdevno voditeljico teroristične skupine „Ein Tirol“. Unterkircherjeva je bila zategadelj v Italiji v odsodnosti obsojena na 12 let ječe. Te dni pa je Italijanom le šla v past. Kot je dejal glasnik ljudske stranke za južnotirolske zadeve Andreas Khol, so jo v civiliste preoblečeni karabinerji pod pretvezo zmenka in s pomočjo plačanega agenta na neki gori zvalili na svojo stran meje in jo tam ugrabili. To da je neprijazno dejanje Italije. Khol je zahteval poseg avstrijskega predsednika Klestila pri italijanskem kolegu Scalfaru. Glavni sekretar svobodnjaške stranke Meischberger, ki se ima tudi za južnotirolskega strokovnjaka, pa je zahteval pojasnitev Avstrije, da ugrabitve ljudi v stilu mafije ne morejo biti osnova prijateljskega odnosa med Avstrijo in Italijo. Skupini „Ein Tirol“ Italija očita številne atentate v bližnji preteklosti.

F.W.

Namesto tristranskega pakta partnersko omizje!

V koroški manjšinski politiki je zadnje dni opaziti določene premike. Vse bolj pa postaja jasno, da je prav tristranski pakt coklja razvoja.

Včeraj je tajnik ZSO dr. Vladimir Wakounig zahteval ukinitve tristranskega pakta. Koroški politiki naj končno spoznajo, da brez enakopravnega sodelovanja koroških Slovencev v pogovorih in pogajanjih in pri odločitvah ne bo zadovoljivega reševanja manjšinskega vprašanja. Namesto anahronističnega tristranskega pakta naj se ustanovi

partnersko omizje, pri katerem bi sodelovale koroške deželnozborske stranke in Zveza slovenskih organizacij ter Narodni svet koroških Slovencev. Pri tem omizju pa ne more biti prostora za nemškonalne grupacije in samozvane „domovinske“ organizacije.

Še vedno pa tristranski pakt zagovarja in njegovo upoštevanje zahteva FPÖ, kar naj bi seveda veljalo tudi za vprašanje slovenskega sedeža v deželnem zboru. Njen poslanec Haupt je prejšnji petek zavrnil možnost virilista, etnično

zbornico in predlog z dvema glasovnicama ter kooptiranje slovenskega zastopnika v deželni zbor.

Jasno pa se je svobodnjak opredelil do virilista: Če bi ga Slovenci res zahtevali, potem samo na osnovi etničnega katastra.

Očitno pa se svobodnjaki ogrevajo za sledeči varianti: poseben volilni okoliš, ki naj bi Slovincem brez izjemnih določil omogočil mesto v deželnem zboru in pa vključevanje sosvetta v posvetovanja deželnega zbora.

Podobno možnost, ki naj bi bila prva stopnja zastopstva, je v nedeljo v Globasnici in tudi v pogovorih s slovenskim generalnim konzulom Jerajem navedel namestnik deželnega glavarja in predsednik koroških socialdemokratov Michael Ausserwinkler. Ta možnost bi bila uresničljiva z navadno večino glasov v deželnem zboru. Za kaj več pa da je potrebna sprememba deželna ustave, ki pa je možna samo z dvotretjinsko večino. (glej str. 2)

Sporazumevanje otrok z obeh strani Karavank se krepi

Slovenska prosvetna zveza je že drugič soorganizirala počitnice slovenskih in avstrijskih otrok v Drobolah ob Baškem jezeru v sodelovanju s celovško Kinderfreunde in Zvezo prijateljev mladine iz Ljubljane.

Sodelovanje se je pričelo lani, ko je SPZ vzpostavila sodelovanje med tema dvema organizacijama.

Letos je bilo 20 koroških otrok na letovanju v Piranu, od koder so se vrnili navdušeni. Žal pa niso imeli neposrednega stika s slovenskimi otroki. Že drugič pa je bilo 20 mladih iz Slovenije na Koroškem v gosteh pri avstrijskih otrocih. Po letošnjih dobrih izkušnjah se bodo odnosi zagotovo še okrepili. Obe organizaciji nameravata namreč podpisati pogodbo o medsebojni izmenjavi otrok pod enakimi pogoji na obeh straneh Karavank, morda celo po enaki ceni. Koroški otroci naj bi letovali v domu v

Savudriji in uživali morje, ljubljanski mestni otroci pa naj bi spoznavali Koroško in avstrijske otroke v domu v Drobolah.

Simona, učiteljica za razredni pouk iz Ljubljane, je že drugič spremljala slovenske otroke, ki so radi prišli k nam. „Predvsem se dobro počutimo zato, ker sta oskrba in pedagoško delo zelo dobro organizirana. Otroci, ki se kmalu naveličajo vode, se radi igrajo na igrišču, se udeležujejo nogometnih tekmovanj ali navdušeno brkljajo v delavnici.

Letos so bili posebej privlačni izleti z avtobusom – po nižini ceni in po lastni izbiri – v daljno okolico, da smo spoznavali Koroško.

Otroci slovenskih družin iz Koroške naj bi skrbeli za navezovanje stikov in pomagali pri pogovornih težavah. Žal je bil letos odziv zelo pičel, zato pa

sta bili tem bolj iskani prijazni slovenski gimnazijki Daniela Errenst iz Škofič in Mihaela Waldhauser iz Slovenjega Plajberka. „Slovenski otroci so se hitro znašli in nama ni bilo treba veliko pomagati.

Poleg že „obveznega“ kre-

sovanja, pri čemer so otroci pekli krompir v žerjavici, so bili letošnji viški letovanja izleti z avtobusi po Koroški (Landskron, Lutkovni muzej Riehl, Vrbsko jezero, Dobrač), otroška delavnica in plesi (folklor in sodobni plesi). L.A.

Tudi to so počitnice

Slovenska prosvetna zveza in Sklad Mitja Čuka sta se dogovorila, da bosta izmenjala po deset mladostnikov, ki se bodo na Koroškem učili nemščine, na Tržaškem pa italijanščine. Ta teden so pri nas v gosteh slovenski otroci iz Tržaškega. V Škofičah in Vasji vasi jih poučujeta Tamara Kapus in Vida Obid, v prostem času pa spoznavajo koroške posebnosti. Prihodnji teden bodo naši otroci gostovali na Tržaškem.

Preberite:

- str. 2 – Svobodnjaki grozijo s šolskim konfliktom
- str. 3 – Vranitzky optimističen za avstrijsko gospodarstvo
- str. 4 – V Šmihelu načrtujejo obvoznico
- str. 5 – V Globasnici so obhajali 20-letnico folklorne
- str. 6 – Vrste pred italijanskim konzulatom
- str. 7 – Ludvik Male jih ima 80

Razpravljane o izjavah Christine Vranitzky nima ne konca ne kraja. Za to je več vzrokov in „poletna suša“ je lahko le eden od njih. 25. julija je „Christine von Österreich“ pokazala svoj pravi „profil“; „dobliti otroke in potem uiti je najbolj strahopetno,“ je zabrusila o ženskah, ki dobijo otroke, da jih ob sedmih zjutraj oddajo in gredo zaslužiti 4 ali 5 tisoč šilingov.

KOMENTAR

Christine Antoinette

Krik sindikalistk in žena v SPÖ (z izjemo Dohnalove) tja do majhnih zaslužkaric, ki brez 5 tisoč šilingov pač ne morejo živeti, ker so od njih eksistenčno odvisne, je bil glasen, v medijih pa so mu namenili tudi obilo prostora, pa čeprav gre za žensko politično vsebino. Kvaliteta te izjave spominja na slepo nepoznavanje problemov, na neko drugo hčer Avstrije, Marie Antoinette, ki je ljudstvu, ki ni imelo kruha, priporočila potico. Količina prostora, namenjenega izjavi Vranitzkijeve, pa je vredna prav tolikšnih razmišljanj. Govorjenje o strahopetnih materah, ki uidejo, ni socialdemokratsko. Čudi pravzaprav samo zato, ker pač Christine s Franzem in Franz z njo... Drugače pa je v kontekstu sveta podjetnice Vranitzkijeve le malo vzroka živeti socialdemokratsko. Voliti morda že.

Da radi prosijo za besedo zakonske žene, je že stara tradicija. Prvič: zasebno življenje svojih soprogov naj bi predočile s krvjo in mesom. Drugič: ljudstvo, nava-jeno boulevarda, hoče biti podrobno seznanjeno z vsakim njihovim korakom, od igrišča za golf do štedilnika.

Vseeno kam bi se Vranitzkijeva postavila, povsod je napačno. Doslej so hvalili njeno podjetniško žilico, zdaj pa poudarjajo njen smisel za malomeščanski ženski bi-dermajer. Pa se tako čudovito ujema. Samo – ne ujema se s Franzem. Kajti ta vsebinsko stoji – vsaj v javnosti – za neko drugo žensko, namreč tisto, ki ni brez vzroka na čelu socialdemokratskih žena: za Johanno Dohnalovo. Njej pa ne posvečata ne „profil“ in ne „news“ po nekaj strani dolgih reportaž. Kljub poletni suši.

Marie Antoinette si je nakopala – zaradi zgrešene finančne in splošne politike svoje dvorne stranke – ime „Madame Defizit“. Zaradi pomanjkljivih vsebinskih kompetenc iz socialdemokratskega vidika pristaja to ime prav tako Christine Vranitzky. Poslušati jo, pomeni zgubljati čas. Še posebej, ker nima – na srečo – nobene politične funkcije.

P.S. O Johanni Dohnal je Christine Vranitzky vedela povedati le tole: „To je vprašanje, na katerega ne morem odgovoriti. Nobenega kontakta nimava.“ Johanna Dohnal bo zagotovo vedela, zakaj se mu izogiba.

EL zadovoljna

Predsednik EL Andrej Wakounig je Ausserwinklerjeve izjave zelo pozdravil in jih ocenil za kvalitetni napredek. Sedaj da se je začela odločilna faza pogovorov, pomembno pa je, da dve deželnozborski stranki, SPÖ in ÖVP, podpirata predlog o samostojnem slovenskem deželnozborskem poslancu.

Potrebna pa je seveda sprememba ustave na zvezni ravni. Zato bo EL jeseni stopila v stik s strankami na zvezni ravni.

Družabnost v Bilčovsu

V soboto zvečer je bilčovska Enotna lista spet priredila svojo vsakoletno družabnost – poletno veselico. Pri Korenu se je zbralo veliko pripadnikov liste in tudi gostov. Prav po domače je igral ansambel Obzorja, tako da se je razvilo zelo prijetno vzdušje. Seveda tudi brez častnih gostov ni šlo, najvišji med njimi pa je bil predsednik deželne Enotne liste Andrej Wakounig.

V Bilčovsu se je na plesu EL zbralo veliko privržencev in drugih gostov

Ausserwinkler za slovensko zastopstvo v deželnem zboru

Sedaj pogovori s predsednikom deželnega parlamenta

Namestnik deželnega glavarja in predsednik koroških socialdemokratov dr. Michael Ausserwinkler je v nedeljo, 14. avgusta, v Globasnici napovedal jesensko politično diskusijo o zastopstvu koroških Slovencev v deželnem zboru. Treba je, tako je dejal, pripraviti tla, to je tudi deželni zbor, za politično zastopstvo koroških Slovencev. Prva stopnja zastopstva bi bila lahko ustrezna prikrojitev poslovnika deželnega zbora, druga pa sprememba deželne ustave.

Prva stopnja, to je sprememba poslovnika deželnega zbora, bi namreč omogočila, da dobijo zastopniki narodne skupnosti v deželnem zboru enak status in pravice kot člani zveznega sveta. Ta status med drugim vsebuje pravico sodelovanja in svetovanja v pododborih deželnega parlamenta, ne pa glasovalne pravice. O tej možnosti se bo Ausserwinkler prihodnji teden pogovarjal s predsednikom koroškega deželnega zbora Adfameg Unterriederjem. Kot stvari kažejo, bi bila taka sprememba možna z navadno večino deželnega zbora.

Povsem drugačna pa je pravna plat pri spremembi deželne

ustave, ki je pravnoformalni pogoj za uresničitev slovenskega parlamentarnega zastopstva v deželi. Sprememba deželne

Dr. Michael Ausserwinkler

ustave je namreč možna le z dvotretjinsko večino v deželnem zboru. V njegovem sedanjem sestavu samo v soglasju vseh strank. Kajti že FPÖ sama s svojimi 30 odstotki deželnozborskih glasov lahko blokira vse tozadevne predloge. Pa tudi pri ostalih dve strankah je diskusijski proces o samostojnem slovenskem deželnem parlamentu šele v nastavkih. Za zeleno luč na deželni ravni za slovenskega parlamentarca torej trenutno sploh ni izgledov.

Ostane zvezna raven kot edina priložnost in zadnje upanje za ustavno spremembo v dolednem času. Sprememba zvezne ustave bi morala določiti in dopustiti, da je na deželni ravni možna sprememba ustave tudi z navadno večino.

Tozadevne spremembe zvezne ustave pa ni pričakovati od danes na jutri. In vprašljivo je, če jo bojo izvedli v prihodnji parlamentarni dobi.

FPÖ proti dvojezičnemu pouku v 4. razredu in za slovenski volilni okoliš

Svobodnjaški deželnozborski poslanec Fritz Schretter in njegov državnozborski kolega Herbert Haupt sta namreč brez dlake na jeziku dejala, da bo FP s pomočjo domovinskih in nemških kulturnih društev južne Koroške zagnala gonjo za slovenske središnje šole, če bo ustavno sodišče odločilo v prid slovenščine na 4. stopnji ljudskih šol. To bi namreč po svobodnjaški logiki pomenilo, da bi Slovincem „končno uspelo uresničiti kulturno in šolsko avtonomijo, ki jo je v tridesetih letih zagovarjal dr. Petek“ (Schretter) in bi Slovenci „na južnem in srednjem Koroškem tako rekoč skozi zadnja vrata uresničili svoje slovensko manjšinsko šolstvo“ (Haupt). Česar takega pa svobodnjaki in pa „Grenzland“ ne bojo prenesli in dovolili.

Iz Hauptovih besed pa je bilo tudi slišati, da bi bili mobilizacija ceste in pa duhov le zadnja izbira političnega postopanja. Najprej da je treba počakati, kako bo odločilo ustavno sodišče, potem pa, če bo treba, je treba skupno z manjšino in s šolsko oblastjo – in seveda s strankami – najti ustrezno kompromisno rešitev.

Tristrankarski pakt – politično zastopstvo

Svobodnjaka sta ostro kritizirala pogovore med posameznimi strankami in delom koroških Slovencev o tako imenovanem skupnem zastopstvu manjšine. Predvsem predsednik koroških socialdemokratov Ausserwinkler je tarča svobodnjaških napadov, ker je že namignil odstopanje oz. slovo

Kdor je menil, da je z ureditvijo, ki jo je v avstrijskem parlamentu zagovarjal in s tem kljub ostrim protestom koroških Slovencev v njihovem imenu politično legitimiral nekdanji poslanec Zelenih Karel Smolle, dvojezično šolsko vprašanje dokončno izvzeto iz koroških političnih spletk in nakan, se hudo moti. Pretekli petek, 12. avgusta, so svobodnjaki že zagrozili z novim šolskim konfliktom, če bi ustavno sodišče razsodilo, da mora tudi v 4. razredu (stopnji) ljudske šole na dvojezičnih šolah biti pouk v obeh deželnih jezikih. Sedaj slovenščino na tej stopnji poučujejo zgolj kot predmet.

od tristrankarskega pakta in možnost slovenskega virilista v deželnem zboru.

Svobodnjaki zahtevajo strogo upoštevanje tristrankarskega pakta in njihovo vključitev v te pogovore. Temu primerno ocenjujejo Ausserwinklerjeve izjave kot porazne in katastrofalne.

Glede manjšinskega zastopnika v deželnem zboru in načina njegove izvolitve je Haupt jasno poudaril, da pri virilistu brez etničnega katastra ne bo šlo. Tudi predlog z dvema glasovnicama, ko bi lahko glasovali vsi, ne pride v poštev.

FP tudi etnični zbornici ne prisoja veliko možnosti, kajti ta stranka zahteva dosledno ukinitve vseh zbornic in se ne bo zavzemala za neko novo zbornično formacijo (Ne pride v poštev!).

Tretja možnost bi bila kooptiranje slovenskega zastopnika v deželni zbor, pri čemer pa ta ne bi imel glasovalne pravice. Pa tudi sicer, na primer kot virilist, ta zastopnik ne bi bil polnovreden deželnozborski poslanec.

Haupt pa je navedel še dve možnosti zastopstva. Ena bi bila ustanovitev slovenskega volilnega okoliša na dvojezičnem ozemlju. V njem naj bi Slovenci brez izjemnih določil, kot so nižji procentni delež ali

zmanjšano število potrebnih glasov, torej v normalnih razmerah, dobili osnovni mandat. Svobodnjaki se nagibajo k razdelitvi dežele na tri volilne okoliše. Haupt pa ni povedal, po katerih merilih naj bi določili slovenski volilni okoliš: ali pa Zakonu o narodnih skupnostih ali po manjšinskem šolskem zakonu ali po ...

Peta in doslej zadnja možnost zastopstva bi bila vključevanje sosveta v posvetovanja deželnega zbora. To bi bila hkrati lahko tudi prva stopnja bodočega polnovrednega slovenskega zastopstva v deželnem zboru. Trenutno se zdi, da se FP ogreva za četrto inačico.

Pogoj pa je, da je FP enakovredno in kolegialno vključena v vsa pogajanja in pogovore. Pogajanja naj ne bi bila pod časovnim pritiskom, rešitve pa morajo biti soglasne.

V zadevi plebiscitnih proslav v prihodnjem letu je FP proti „multi-kulti-spektaklu“, po njenem mnenju so se Slovenci že sami izmejili, sploh pa je treba plebiscit slaviti brez vseh modernističnih primesi.

Pri izbiri vodje manjšinskega biroja pri deželni vladi je treba po mnenju FPÖ poseči po personalnih rezervah deželne vlade, novačenje oseb od zunaj ne pride v poštev.

Franc Wakounig

Po prevzemu tirolskega Raiffeisnovega blagovnega sektorja v marcu letos si je bavarska Warenhandels AG pred kratkim pridobila tudi večino deležev Koroške blagovne družbe. Bavarci se pogajajo tudi z blagovnim sektorjem Predarlske, verjetno pa tudi še s kom drugim. Zanima jih udeležba po vsej Avstriji.

Ozadje so gospodarske težave več ali manj vseh

KOMENTAR

dr. Kristijana Schellandra

Več kot le kmečka ohcet

Raiffeisnovih blagovnih organizacij, h katerim spada tudi slovenska Zadružna zveza na Koroškem.

Vzrok za težave so premajhni domači trgi in vse močnejša nadregionalna konkurenca, ki se bo z vstopom Avstrije v EU še okrepila. Kjer izginjajo meje, se zamajajo tudi monopoli.

Kaj pomeni vstop močnega tujega delničarja, se je pokazalo na Tirolskem: po udeležbi Bayerische Warenhandels AG je bila izvedena dosledna sanacija. Približno polovico blagovnih hiš so zaprli, ne nujno potrebna poslovna področja so ukinili. Uspeh v številkah se bo morda pokazal ob koncu leta, čeprav še ni gotovo, da bo res še prišlo do odločilnega preobrata.

Avstrija ni več tako rekoč zaščiteni Raiffeisnov monopol in Raiffeisnov trg tudi ni več izključno Avstrija. Odpiranje trgov nudi avstrij-

skim agrarnim trgovcem nove možnosti, toda v začetku bo to doslej zaščite vajenim strukturam povzročilo več problemov kot pa koristi. Nova tržišča je mogoče osvojiti samo na osnovi trdnosti, za to pa avstrijski agrarni trgovci potrebujejo partnerje z močnim kapitalom.

Tarnanje nad tujim vplivom ne bo kaj dosti pomagalo. Kmetijski sektor se mora sprijazniti z dejstvom, da tudi kmetijstvo postaja mednarodno, kakor je to že pri avtomobilski industriji, turizmu in drugih področjih.

Mali in srednji kmetje, ki so večinsko še vedno formalni lastniki „zelenega velikan“, bodo seveda morali razmisliti, kako bodo v bodoče lahko čimbolj učinkovito uveljavljali svoje interese nasproti še mogočnejšim zastopnikom od „tam zgoraj“. Sicer bodo visoki gospodje od tu in tam poskrbeli zgolj za svoje.

Kanceler Vranitzkyje odprl sejem, ob tem pa je zapel MePZ „Danica“

Sejem kot merilo gospodarstva

Proti novim dajatvam in zvišanju davkov je na odprtju celovškega sejma v soboto, 13. avgusta 1994, nastopil zvezni kanceler Franz Vranitzky. Vladni šef je uvodoma opozoril na dejstvo, da je Avstrija prebredla gospodarske težave preteklih let dosti bolje, kot ostale industrijske države, prav zato, ker je s fiskalnimi in drugimi ukrepi, kot so bile to davčna reforma, izvozna ofenziva, mobilizacija sredstev iz sklada za vodno gospodarstvo, pospešena stanovanjska gradnja, reforma obdavčenja družin, znižanje davkov na dohodek, odprava davka na premoženje, kar pomeni skupno paket ukrepov v višini 30 milijard šilingov, ublažila recesijo in s tem ohranila razmeroma visoko zaposlenost. Svojčas je kanceler Kreisky dejal, da so mu dolgovi ljubši kot brezposelnost, tokrat pa je naslednik Vranitzky skoraj dobesedno enako utemeljil državno zadolžitev: Raje dolgove kot krizo in socialni nemir v državi. V vseh teh letih svetovne gospodarske krize zaposlenost v Avstriji ni nikoli padla pod tri milijone zaposlenih.

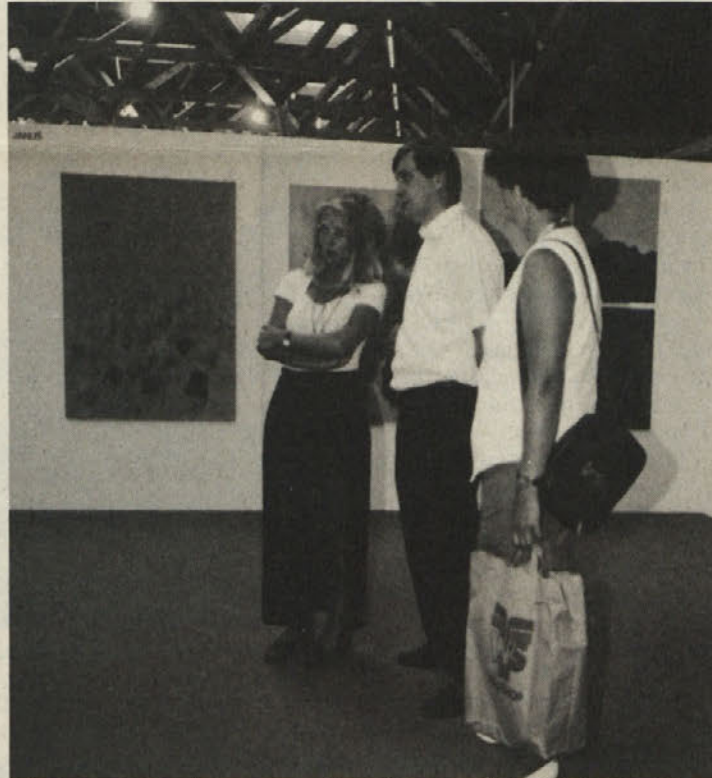
Nobenih novih dajatev

Sedaj, ko je recesija premagana, se bo vlada lotila urejanja državnega proračuna. Vranitzky je zavrnil metodo,

da se polna zaposlitev zagotovi na račun socialnega standarda. Resne napovedi namreč obetajo za letos gospodarsko rast v višini najmanj 2,5 odstotka in znatno padanje brezposelnosti pri padajoči inflacijski stopnji.

Kanceler je poudaril vlogo Avstrije kot posrednice med zahodno Evropo in novimi demokracijami na vzhodu in jugu celine in najavil izdajo bele knjige o Evropski uniji, v ka-

vsem avtomatičnega. Zahteval je novega pionirskega duha in v zvezi s koroškim turizmom priznal napake in potrebo po spremembah, niso pa vse težave turizma zrasle na domačem zelniku. Sedanja kriza tujskega prometa da je odraz težav v drugih državah in domače politike. Jasno pa je glavar potrdil namen dežele, da ostane večinska lastnica energetske družbe KELAG.

Na Celovškem sejmu se spet predstavlja tudi Galerija Rožek

V Ljubljano na sejem VINO '94

Od 29. avgusta do 3. septembra bo na Ljubljanskem sejmu potekala ena najbolj kakovostnih slovenskih sejmskih prireditelj, to je mednarodni vinski sejem VINO '94. Na letošnjem 40. sejmu bo sodelovalo 150 razstavljalcev iz Slovenije, Albanije, Avstrije, Argentine, Hrvaške, Italije, Madžarske ter preko zastopnikov še Francozi, Nemci, Norvežani, Švicarji in Angleži.

Sejem pa bo spremljali tudi enološki simpoziji in posvetovanja. Najbolj odmeven bo

brezdvomno mednarodni posvet o kontrolirani zaščiti porekla slovenskih vin, ki ga med drugim pripravljajo Visoka kmetijska šola Maribor, Kmetijski inštitut Slovenije in slovensko Ministrstvo za kmetijstvo. Posvet bo 31. avgusta, poleg domačih pa bo sodelovali tudi avstrijski, nemški in italijanski strokovnjaki.

Seveda pa so številne degustacije, tudi skupinske, samoumevnost tega sejma, čigar priljubljenost iz leta v leto raste.

Na Gorenjskem sejmu v Kranju je bila v ospredju kmetijska mehanizacija

teri bojo navedeni načrti in predlogi za reševanje evropskih gospodarskih in drugih vprašanj in za krepitev tega prostora. V tem sklopu bo 7. septembra na Dunaju avstrijsko-madžarska konferenca o EU, podobno pa kanceler načrtuje ob koncu leta tudi za Slovenijo.

Svoje pa bo k pozitivnemu razvoju avstrijskega gospodarstva doprinesel pozitivni izid glasovanja za pristop k EU, osrednji politični cilji prizadevanja vlade pa so in ostanejo delovna mesta, socialna varnost in zdravo okolje. Predvsem ohranitev delovnih mest v industriji bo eno od težišč novega delovnega programa.

Deželni glavar Zernatto v svojem govoru ni bil tako optimističen, po njegovem mnenju gospodarska rast ni nekaj po-

Predsednik koroške gospodarske zbornice Karl Koffler je sejem imenoval merilo za rast in razvoj gospodarstva.

Predsednik sejma Dermuth pa je menil, da je ta sejem pri navezovanju gospodarskih stikov z vzhodom vselej igral pionirsko vlogo.

Danica je zapela

Odprtje sejma je bilo hkrati tudi posebna premiera: prvič je za to priložnost nastopil in pel slovenski koroški zbor – MePZ „Danica“. Pevci pod vodstvom Stanka Polzerja so svoj nastop opravili na najvišji ravni, za kar se jim je celovški župan Guggenberger še posebej zahvalil. Predsednik celovškega sejma Dermuth pa je nastop „Danice“ imenoval poklon pred „našo manjšino in kot znak odprtosti“. Franc Wakounig

V Šmihelu načrtujejo cesto-obvoznico „Če pripelje avto, moram skočit' v stran ...“

Vsakdo, ki se je že kdaj peljal ali šel skozi Šmihel ve, kaj s tem meni domačinka.

Naraščajoč promet je v preteklih letih bistveno znižal kvaliteto življenja Šmihelčanov: hrup in trušč avtomobilov, tovornjakov in busov skozi vas pa ne le da vaščane vznemirja, ampak se je povečala tudi nevarnost prometnih nesreč, tako da so starši v skrbeh za svoje otroke na cesti. Prav zato je ponovno samostojna občina Bistrica nad Pliberkom začela ukrepati. Porodila se je zamisel o obvoznici, ki bi omogočila mirnejše in bolj kvalitetno življenje v vasi. Projekt podpirajo vse frakcije in tudi dežela – tako nam je v razgovoru dejal odbornik Enotne liste in podžupan Andrej Wakounig – kaže vsaj zanimanje za izgradnjo obvoznice.

Le od nekaterih kmetov, ki se bojijo za svoja zemljišča in delovne pogoje, je slišati tudi kritične glasove.

Diskusija o gradnji obvoznice poteka že kar nekaj let. Štetja prometa so pokazala, da se je ta na šmihelski glavni cesti v preteklih letih povečal v tolikšni meri, da postaja stanje za Šmihelčane in Šmihelčanke čedalje bolj nezno.

Ob osamosvojitvi bistriške občine je bila ustanovljena tako imenovana ORA (Orts- und Regionalentwicklungsausschuß), ki se je najprej začela zavzemati za gradnjo pločnika skozi Šmihel. Zaradi ozke ceste (slika!) pa izgradnja tega brez večjih posegov ni mogoča. Tako se je porodila zamisel o obvoznici, ki naj bi razbremenila „staro“ vaško cesto.

Kje naj bi obvoznica potekala?

Obvoznica naj bi potekala po stari rimski poti, preko dvorske ceste v jugozahodni smeri tja do bistriške ceste. Tam naj bi zavila v severnozahodno smer in tekla nekako vzporedno z visokonapetostno električno napeljavo in se priključila na glavno cesto nekje v sredini med Šmihelom in Strpno vasjo.

Glavno pridobitev izgradnje obvoznice pa bi bila v tem, prvi podžupan Andrej Wakounig, da bi z njo preusmerili težki tovorni promet, ki sedaj poteka skozi vas in s tem vaščanom omogočili mirnejše bivanje. „Prav zato projekt podpi-

ram od vsega začetka. Situacija je namreč za vse stanovalce ob cesti prav nezno.“

Vprašanje, kdaj bo deželna cestna uprava začela graditi obvoznico, pa še ni dokončno razrešeno. „V internih pogovorih s pristojnimi iz uprave je bilo vsekakor izraženo zanimanje za ta projekt“, zato Wakounig upa, da se bo to zgodilo še v tem tisočletju (v štirih, petih letih).

Kritični glasovi

Seveda pa ima tudi obvoznica nekaj nasprotnikov. Interesom vaščanov nasprotujejo ekološki interesi in interesi nekaterih kmetov, lastnikov zemljišč ob načrtovani obvo-

znici. Ti se bojijo, da jim bi bilo oteženo delo na poljih, travnikih in njivah, saj bi nova cesta prerezala in razdelila nekatera zemljišča. S tem bi se namreč poslabšali pogoji obdelovanja (kako priti čez cesto na drugi del travnika), zmanjšala pa bi se tudi vrednost zemljišč.

Proti izgradnji ceste govori tudi izkušnja, da vsaka obvoznica privlači dodaten promet, kar pomeni, da bi se v okolici Šmihela še povečal, četudi bi v vasi prišlo do umiritve.

„Vendar ne moremo mimo dejstva, da se bo prometna situacija v Šmihelu še zaostri, če ne bomo izgradili obvoznice,“ je prepričan Wakounig. V

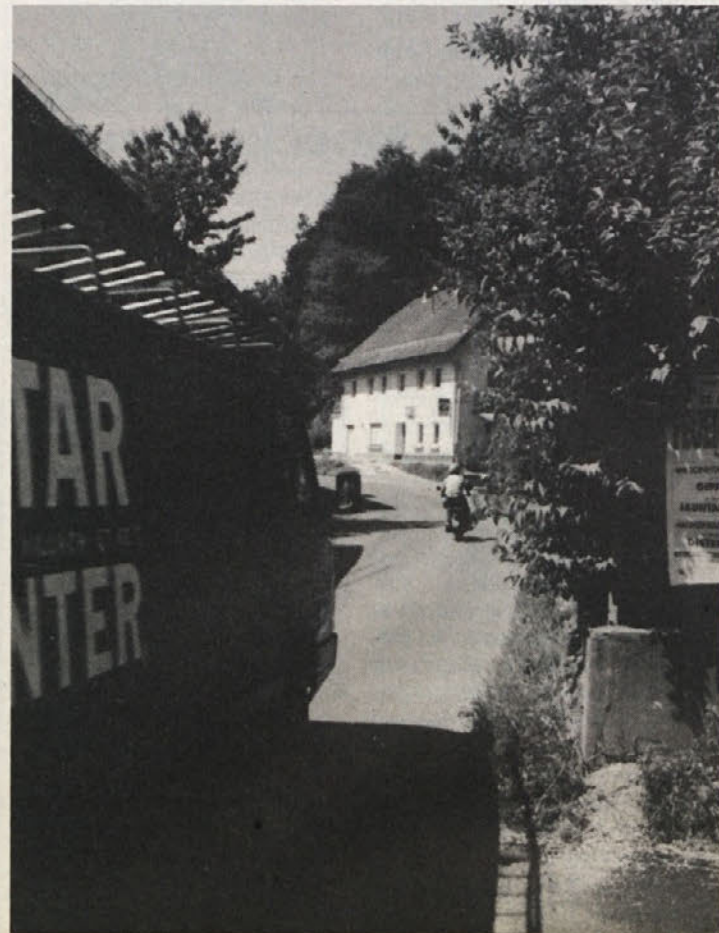
Pripravila Štefka Vavti

takšnih razmerah vidi le en izhod: „Najti bi morali ukrepe, ki odvrtaajo promet skozi vas s tem, da ga napravijo neprijetnega.“

Ena takšnih možnosti bi bila zoženje ceste, druga, vgradnja pragov na njej.

Realizacija projekta je torej odvisna na eni strani od dežele (koliko denarja bo prispevala?) na drugi pa tudi od prizadetih kmetov, lastnikov zem-

ljišč, katerim bi dežela morala po eni strani izplačati odškodnine, po drugi pa prisluhniti tudi njihovim interesom in pri

Ozka cesta skozi Šmihel – problem za vaščane

načrtovanju obvoznice upoštevati tudi možnosti za najbolj nemoteno obdelovanje zemlje (kako bodo kmetje obdelovali svoja, deloma prerezana zemljišča ob „novi cesti“). Da pa obvoznica ne bi preveč motila narave in naravnega okolja, bi se morala tudi vizualno smotno vključiti v podobo narave.

Poleg obvoznice Šmihela pa je načrtovan tudi delni obvoz metlovške ceste. Le-ta namreč že zdavnaj več ne zadošča potrebam, ki so nastale tako zaradi tovarne filtrov kot tudi zaradi načrtovane industrijske co-

omrežje nikakor ne more več zadoščati. Poleg načrtovanja tega „velikega“ projekta pa se je občina Bistrica lotila gradnje novega otroškega vrtca v Šmihelu. Ta bo dovolj velik za dve otroški skupini, z gradnjo pa so že začeli v ponedeljek, 8. avgusta, na zemljišču med pošto in ljudsko šolo.

V sosesčini pa je začela graditi tudi gradbena zadruga „Neue Heimat“ stanovanjski blok, v katerem naj bi dobile stanovanja predvsem mlajše družine.

Izrez načrtovane trase ceste obvoznice

Vtisi iz velemesta Beograd

Bivši kulturno-intelektualni center je danes obrobje

Vojna naredi svoje. Še posebej taka, kot je v nekdanji Jugoslaviji. Prizadene vsakdanjik, človeka postavi v vrsto za preživetje, ti- sto biološko, prizadene medsebojne odnose, ruši vrednote. Nekdanji sodelavci in prijatelji si postanejo tuji, kultura, kolikor je še ostane, postane v „jugoslovanskem“ primeru nacionalna, znanost režimska ali pa izgine v ilegalo.

Dr. Mirko Wakounig je bil med pobudniki mednarodnega simpozija v Beogradu, glavnem mestu nekdanje in sedanje preostanka Jugoslavije. Zanimale pa ga niso samo razprave na temo Medkulturnost v multikulturnih družbah, temveč tudi, kako deluje v vojni vpletena država, in seveda, kako v njej preživijo ljudje.

Za Slovenski vestnik je napisal nekaj osebnih vtisov, podkrepjenih z razmišljanji strokovnjaka, ki jih bomo objavili v nadaljevanjih.

piše dr. Mirko Wakounig

„... vse preteklo izbrati? Kaj potem?“

Tako je daljši pogovor o pre-

teklem režimu zaključila Milena, ki dela na inštitutu za kulturo in umetnost. Pripovedovala mi je, da pri mnogih vidi vznermirljivost in neustalje-

nost. Ljudje so v tem čudnem času, ko je vojna in je ni, ko demokracija menda je in je vendar ni, brez orientacije. Vse, kar je bilo, prejšnji sistem in oblast, je postalo tako rekoč čez noč nepomembno. Preteklost je kvečjemu predmet osmešenja in očrnitve. Starejši ljudje, ki so se s prejšnjim sistemom identificirali, so umolkneli, ker vedo, da se ni primerno spominjati prejšnjih časov. In mlajša generacija? V tem duhovnem vakuumu je nacionalizem vrednota, kateri mladi najbolj podlegajo. Nočejo, da bi jih kdo spominjal na preteklost, na Tita.

Ko smo se nekateri tuji odločili, da gremo obiskat Hišo cvetja, torej Titovo grobišče, so se temu celo kolegi-znanstveniki začudili. Ljudje, kate-

re smo vprašali za pot do grobišča, nam ali niso vedeli povedati ali pa so sramežljivo in nedoločno pokazali, kam naj gremo. Dobil sem vtis, da je preteklost tabu, ki se potaplja v „kulturi molka“. Čeprav sem nekajkrat podvomil v tako „presejanje preteklosti“, so se predvsem mlajši intelektualci ogrevali za to, da se radikalno obračuna s preteklostjo. Mnogi so menili, da jim je prejšnji sistem posredoval povsem zgrešene vrednote kot npr. antifašizem. Šele zdaj vidijo, da sta tako nacizem kot fašizem imela pozitivne strani kot so red, delo in raso čisto usmeritev.

Vtisi iz velemesta Beograda so se mi vtisnili globlje kot sem pričakoval. Zadnji dan sem šel do starega mestnega obzidja, odkoder je lep razgled na so- točje Save in Donave. Šele

6
čez nekaj trenutkov sem opazil, da sem ob avstrijskem veleposlanstvu. Ob pogledu na postrano, mirno in široko vodo sem si zamislil, kako je geografija oblikovala zgodovino tega področja. Vsiljivci, osvajalci, vojaki in beraški menihi so prihajali iz vseh krajev – s severa in juga, z vzhoda in zahoda. Tuje armade so s težkimi koraki marširale preko Balkana, pregazile so vse generacije, udušile zemljo – dokler spet ni vzkilo novo seme. Koliko opustošene, razdejane, pregažene in udušene zemlje je sedaj v Jugoslaviji, na Balkanu? Bo spet moči za novo bodočnost, za novo sestev? Bo še moči za ozdravitev ran in za sožitje brez sovraštva! Tokrat nismo v „milosti pozno rojenih“, da bi se zibali v vlogi neprizadetih in nevtralnih opazovalcev. Tokrat smo priče tragedije, za katero smo soodgovorni.

KONEC

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Odbornika stavljata glasom & 14 poslovnika sledeči predlog

Glasom paragrafa je starosveten birokratski germanizem, dobeseden prevod nemškega „laut Paragraph ...“

Ker se I. Z. kot odbornica Enotne liste Bilčovs trudi za uveljavljanje slovenskega jezika v koroški javnosti, bi morala biti pri njegovi uporabi toliko bolj previdna. Glej SV 28. julija t. l.! Slovensko pravimo temu: po paragrafu 14 poslovnika t a l e predlog ...

Pa si oglejmo še nadaljnje spodrsrljaje po vrsti:

Pa tudi noben iz frakcije socialdemokratov... „Noben“ je pridevniška oblika samostalnice „nobeden“. Če stoji sam, je s a m o stalniški, torej n o b e d e n, nobena, nobeno, kadar pa ima pri sebi že kak samostalnik, je n o b e n, nobena, nobeno. Tako npr. pravimo, da mu n o b e d e n ni pomagal, ali pa n o b e n č l o v e k ni pomagal.

Ne spravljaj v javnost dejstev, ki so izmišljena ... dejstva nikoli niso izmišljena, ne morejo biti izmišljena (Tatsachen sind das genaue Gegenteil von Erfindungen), t r d i t v e (Behauptungen) pa že. Te so premnogokrat izmišljene, nepremišljene ali celo zlonamerne.

V toliko se izvedenec koroške deželne vlade moti... Namesto v toliko pravimo toliko ali v t e m. Prav tako je prepovedan v kolikor/inwieweit, namesto njega pravimo kolikor.

Zelo okoren stavek: „Ta predlog, ki je dobesedno izvzet odlomek iz člena 7 ADP, je bil odklonjen ...“ Kratko in jasno bi se ta stavek lahko glasil: „Ta predlog, d o b e s e d n i o d l o m e k iz člena 7 ADP, je bil odklonjen...“

Če bi bila županja res za nek kompromisni predlog, potem predloga ÖVP ne bi podprla. – Pravilno: Če bi bila županja res za k a k kompromisni (sporazumni, poravnalni) predlog, ne bi b i l a podprla predloga ÖVP.

P.S. Naj mi spoštovana odbornica teh kritičnih pripomb ne zameri, saj se človek spričo dejstva, da prihaja k nam iz nemščine, lahko samo čudi, da njena slovenščina nikakor ni pod ravni, ki jo prikazujejo naši novinarski poklicni Slovenci.

20 let globaške folklore

Globasnica je bila v nedeljo folklorno središče panonsko-alpskega prostora. Domača folklorna skupina je namreč slavila svojo 20-letnico in je k sodelovanju in na praznovanje povabila folklorne skupine iz soseščine (SPD „Trta“), Slovenije, Gradišanske (Tamburaši iz Cogrštofa) in Madžarske (Zgornji Senik). Srečanja se je udeležil tudi namestnik deželnega glavarja Michael Ausserwinkler.

Začetki globaške folklorne, ki deluje v okviru SKD „Globasnica“, segajo v leto 1974. Takrat so zagnani domači prosvetarji, kot so Ema in Luka Hudl, Albert Smrečnik in Lenka Krišel, poslali deset mladih parov ter muzikantov v folklorno kolonijo v Preddvor v Sloveniji. Mladino je spremljala Ema Hudl, ki je s tem prevzela tudi bodoče vodstvo in mentorstvo skupine. Za SV je gospa Hudlova dejala, da so se Globašani učili iz izkušenj drugih. Leto poprej so namreč Bilčovščani brez primerne pedagoškega spremljevalca poslali skupino mladih plesalcev v Preddvor. Doma pa z njimi nihče ni vadil – in skupina je propadla.

V Globasnici pa so marljivo delali naprej, nabavili so si noše in nastopi so se začeli vrstiti. Najprej doma, potem v soseščini in leto za letom je

krog postajal širši. Šli so v Slovenijo, med rojake v Italiji, gostovali so po Jugoslaviji, spoznali so Avstrijo in lani jim je

Ema Hudl

uspel skok čez lužo v ZDA in Kanado.

V teku let so „rojali“ kar trije rodovi v globaški folklori,

vsega skupaj 60 deklet in fantov, v nedeljo je zaplesala tudi prva formacija. Trenutno znova postavljajo na noge otroško folkloro, to bo že četrti rod.

V nedeljo je bilo na Šoštarjevem vrtu živahno in prijetno. Globaški župan Albert Sadjak je folkloro imenoval krono krajevnega kulturnega delovanja in ji obljubil primerno denarno podporo ter ji izročil občinski grb, predsednik NSKS Matevž Grilc je govoril o folklori kot o pristnem izrazu narodove kulture in plesalcem zaželel vse najboljše. Namestnik deželnega glavarja ter deželni kulturni referent Michael Ausserwinkler pa je kot slavnostni govornik poudaril, da je slavljenska s svojim nastopanjem pomagala odstranjevati predsodke in nezaupanje med ljudmi. Iskanje novih izraznih možnosti na kulturnem področju, kamor da sodi sodelovanje globaške folklorne, je dejal, mora dežela nagraditi.

Nastopajoče skupine so številno občinstvo do kraja navdušile, zvečer pa se je praznovanje nadaljevalo s poletno nočjo.

Franc Wakounig

V povorki skozi Globasnico so se predstavile vse nastopajoče skupine

„Čar panske flavte“

– koncert v šentjakovski cerkvi

Na panski flavti igra znameniti

Constantin Motoi

na orglah in violini ga spremlja

Gabriel Dorin

v četrtek, 25. avg. ob 20. uri

Predprodaja vstopnic:

župnijski urad Šentjakob

župnijski urad Ledince in

Urad za tujski promet Šentjakob

Gallery 'anin v Šmihelu

Ko so pri Haninu v Šmihelu pred dobrim letom opustili kmetovanje, se je njihovim fantom porodila ideja, da bi hlev uporabljali za svoje potrebe. Prvotna zamisel je bila urediti prostore, v katerih bi Društvo godba na pihala Šmihel in člani New times big banda lahko vadili in občasno prirejali tudi tako imenovane „jazz-sessions“ v manjšem krogu. Da pa bi te prostore bolje izkoristili so Mihael Vavtiju in njegovi bratje ustanovili neke vrste stalno galerijo, ki naj bi bila odprta v poletnih mesecih.

18. junija letos je bila ob odprtju prostora hkrati tudi otvoritev prve razstave slik mladega študenta glasbe Štefana Talerja, ki se v svojem prostem času posveča tudi likovni umetnosti.

Preteklo soboto, 13. avgusta, pa je bila otvoritev razstave oljnih slik Dorotheje Annaili.

Umetnica Annailijeva ustvarja le v svojem prostem času, sicer pa je po poklicu delovna

terapevtka v celovški bolnici. Začela je kot avtodidakt, torej se je tehnike slikanja naučila kar sama. Od nekako 1990. leta dalje pa je iskala stike z drugimi umetniki. Med drugim se je učila tudi pri Christofu Subiku in tako izpolnila svoje znanje. Slike, ki jih prikazuje v gallery 'anin so nastale nekako po letu 1991. Mlada umetnica, ki se je rodila v Innsbrucku na Tirolskem, likovno izraža predvsem „ženskost“.

Ob otvoritvi razstave je MIH-trio zaigral nekaj mirnih improvizacij jazz-glasbe. Navzoče je pozdravil tudi kulturni referent bistriške občine Andrej Wakounig in ob tem izrazil upanje, da bo galerija postala stalna inštitucija v občini, ki ima celo vrsto likovnih ustvarjalcev. Vabilu pa se je odzvala tudi vrsta prijateljev in ljubiteljev likovne umetnosti iz Celovca in bližnje okolice.

Galerija je odprta še do 4. septembra, razstavo pa si lahko ogledate ob sobotah in nedeljah med 18. in 21. uro.

Št. V.

V okviru 14. Sveškega slikarskega tedna od nedelje, 4. septembra, do sobote, 10. septembra '94

Vam Slovensko prosvetno društvo Kočna nudi

3 tečaje

1. Izdelovanje punč
(od pon. do pet. od 14. do 18. ure z **Roswitho Wulz**. S seboj prinesite ostanke različnih blagov, čipke in šivalne potrebščine.

2. Barvna monotipija
(od pon. do pet. od 14. do 18. ure) s **Hugom Wulzom**. S seboj prinesite 3 čopiče, širok, tanjši in debelejši. (Kaj je monotipija? – Grafična tehnika, pri kateri lahko na gladko ploščo naslikan motiv samo enkrat odtisnemo). **Oba tečaja pred Galerijo Gorše.**

3. Popoldnevi za otroke
(tor. do pet. od 14.30 do 16. ure) Otroci, prinesite s seboj barvice (vodene barve, voščenke, ...)!
V stari šoli v Svečah

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Ponedeljek, 15. 8. 6.30	izpred kulturnega doma na Radišah	Društveni izlet „Skrute lepote slovenskih pokrajin“ 6.30 ohod izpred kulturnega doma 8.30 maša na Brezjah, nato vožnja v Kropo, ogled Vigenjca, 14.00 kosilo "Pri Slavcu" v Zalem logu, nato čez Saviško planino v Bohinj Prijave tel.: 39150, 392613 in 39129.	SPD „Radiše“
Četrtek, 18. 8. 20.30	v gostilni Picej na Zg. Zamanjah	Poletni večer s petjem in plesom za ples igra „Podjurski trio“	SPD „Vinko Poljanec“
Nedelja, 21. 8. 14.00	pri Jerebu na Obirskem	12. tekma koscev za razvedrilo bo igral „Erti Trio“ V primeru slabega vremena bo tekma v nedeljo, 28. 8. ob istem času.	Alpski klub „Obir“
od 14. do 20. avgusta		Počitnice za otroke in starše v kraju Soča v dolini Trente; prijave na referat za družino, Celovec, tel. 0463/511166-76	
od 21. do 27. 8.	Vuzenica	24. Koroška likovna kolonija za mlade od 9. do 15. leta	SPZ
Sobota, 20. 8. 10.00	Sv. Hemma pri Globasnici	Romanje treh dežel	Krška škofija
Četrtek, 25. 8. 20.00	v farni cerkvi Šentjakob	„Čar panske flavte“ koncert romunskega umetnika Constantina Motija	Katoliška prosveta Šentjakob
od 28. 8. do 3. 9.		Izobraževalno potovanje Mesta, gradovi in samostani na Češkem	Dom v Tinjah
od 29. 8. do 1. 9.		Slikanje ikon Vodil: Anica Vrečar	Dom v Tinjah
od 4. 9. do 9. 9.	Galerija Gorše v Svečah	Sveški slikarski teden z dodatnimi prireditvami	SPD Kočna
Petek, 8. 9. 20.00	pri Adamu v Svečah	L'Amfiparnaso izvaja Hortus Musicus iz Celovca	SPD „Kočna“

RAZSTAVE

CELOVEC

- Deželna galerija, Burggasse 8 – Ona. B – Le serpent rouge (do 31. 8.)
- Evropska hiša, Reitschulgasse 4 Tarahumara – Indijanci severne Mehike (do 4. 9.)

ŠENTPAVEL v Labotski dolini

- Samostan – Razstavca „Glas & Porzellan – Tischkultur und Lebensfreunde“ (do 27. 10. vsak dan od 9. do 17. ure)

ŠTALENSKA GORA

- Izkopanine na Štalenski gori/Magdalensberg do 28. 10. od 9. do 12. ure in 12.30 do 17. ure

BOROVlje

- Puškarski muzej – odprt do 8. oktobra: od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah od 10. do 13. ure

SEMISLAVČE

- Galerija Rožek – razstava Konrada Kollerja

ŠMIHEL pri Pliberku

- gallery 'anin – Dorothea Annali – oljne slike, otvoritev 13. 8. ob 20.00, ogled do 4. 9., ob sobotah in nedeljah med 18. in 21. uro.

SLOVENIJA

- Kostonjeva na Krki – razstava Valentina Omana v galeriji Božidarja Jakca

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

Dobra turistična sezona

Slovenski turizem se je spet opomogel. Po podatkih Turistične zveze Slovenije so v letošnjem letu zabeležili 2,2 milijona nočitev, od tega kar tretjino v zdraviliščih, četrtno v notranosti dežele in gorah, petino pa na kratki, dobrih 40 km dolgi slovenski obali. Po deležu turistov iz posameznih tujih držav vodijo Avstrijci, sledijo pa jim Nemci, Italijani in Madžari. Peto mesto si delijo Čehi in Slovaki. Slovenski turizem je izrazito usmerjen v kvaliteto, zato množičnega turizma skoraj ni več. Ob tem je zadovol-

ljiva tudi zunajpenzijska potrošnja gostov, kar bo skupno s penzijsko, kot predvidevajo, Sloveniji prineslo kar okrog 30 odstotkov več deviz kot preteklo leto. Po kvaliteti je najbolje organiziran zdraviliški turizem, ki deluje praktično vse leto, sledi pa mu obmorski na čelu z znamenitim Portorožem, ki je v teh dneh povsem zaseden. Struktura tujih turistov v Sloveniji je dobra, saj jo obiskujejo gostje s srednje debelimi denarnicami.

Slovenci – Marijin narod

Praznik Marijinega vnebovzeta so v Sloveniji praznovali kar se da svečano in množično. Na Veliki šmaren, kot ga imenujejo, so se verniki in romarji udeležili treh množičnih verskih zborovanj in maševanj. Največje je bilo na Brezjah na Gorenjskem, kjer je pred baziliko Marije z Brezij maševal ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Ob tem je pred spominsko ploščo ponovno posvetil slovenski narod za Marijin narod in ob tem tudi molil za vse trpeče, predvsem za tiste v Bosni in Hercegovini.

Na Štajerskem je bilo največje prazno-

vanje na romarski Ptujski gori. Ob tem je novo mašo bral pater Andrej Šegula, pridigal pa je minoritski provizorični minister Maks Klanšek.

Koprski škof monsignor Metod Pirih je vodil mašo na romarski Sveti gori nad Novo Gorico, kamor je priromalo ogromno število vernikov z obeh strani slovensko-italijanske meje. Ob prazniku, ki ga v Sloveniji po spremembi praznujejo od leta 1991 dalje, so v Kanalu tudi posvetili obnovljeno cerkev Marijinega vnebovzeta, na Ptuj pa Marijino znamenje.

Vrste pred italijanskim konzulatom

V času političnega mrtvila Slovenijo razburjajo vrste pred matičnimi uradi v obalnih občinah Koper, Izola, Piran, kjer ljudje dvigajo rojstne liste, potem pa se postavljajo v vrste pred italijanskim konzulatom v Kopru. Gre namreč za že kar množični pojav vlaganja prošenj za pridobivanje italijanskega državljanstva. Slovenija namreč tozadevno še nima zakona o državljanstvu, ta je v obravnavi v državnem zboru, Italija pa ima v tem smislu liberalen zakon, ki dovoljuje dvojno državljanstvo. Pri tem gre za državljane Slovenije in Hrvaške, ki so bili rojeni do leta 1948, torej v času italijanske pristojnosti nad ozemljem Primorske in slovenske Istre. Prosilci za italijansko državljanstvo si od tega obetajo pravico do zaposlovanja v Italiji, ter pravico do šolanja njihovih otrok v Trstu in na drugih šolah po Italiji.

Italija je s posebnim zakonom in v sporazumu z nekdanjo Jugoslavijo, ki ga je prenesla na Slovenijo in Hrvaško, priznala pravico do italijanskih pokojnin za vse mobilizirane z območja tedaj pod Italijo zasedenega ozemlja Slovenije vse do Postojne in celotne Istre. Tako se v tem trenutku dogaja, da imajo mnogi, ki so služili v Mussolinijevi fašistični vojski,

večje pokojnine kot pa borci v protifašističnih formacijah, nekateri pa imajo celo dvojne.

Sedanje vzpodbujanje za pridobitev italijanskega državljanstva prebivalcev Primorske in Istre, tudi Hrvaške, bi znalo imeti daljnosežne politične posledice za odnose med Slovenijo (Hrvaško) in Italijo. Prebivalci z dvojnimi državljanstvom bi namreč lahko uresničevali italijanske želje po nakupovanju premoženja v Sloveniji in s tem bi Italija posredno uresničila svoj interes na Primorskem in v Istri.

Naivnost ljudi pri potegovanju za pridobitev italijanskega državljanstva pa je seveda nekoliko prevelika. Vložene prošnje bodo reševali v vladni komisiji v Rimu, postopek pa bo trajal od pol do enega leta. V tem času pa bo seveda tudi slovenski parlament sprejel ali zavrnil predlog o dvojnem državljanstvu. Kljub nedorečenosti pa sta se že oglasili dve stranki – socialno krilo Slovenskih krščanskih demokratov in Slovenska ljudska stranka. Obe sta italijansko početje označili kot grobo vmešavanje v slovenske zadeve, vladi pa očitali, da ob tem spi, in zahtevali oster protest italijanski vladi.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Četrtek, 18. 8. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 19. 8. Kulturna obzorja

Sobota, 20. 8. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 21. 8.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel
18.10–19.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 22. 8. „Mi kristjani na gradbišču Evrope“ – romanje treh dežel na Gori svete Heme

Torek, 23. 8. Partnerski magazin.

Sreda, 24. 8. Društva se predstavljajo
Večerna 21.05–22.00 Glasbena

Slovensko prosvetno društvo Kočna v Svečah

vabi na glasbeno-lutkovno predstavo

L' AMFIPARNASO Orazia Vecchija

8. septembra ob 20. uri pri Adamu v Svečah

Nastopa Hortus Musicus iz Celovca

Dober dan, Koroška

Nedelja, 21. 8. 1994, ORF 2, 13.00 (!)
Ponedeljek, 22. 8. 1994, TV SLO 1, 17.20

Predvidoma s temile prispevki

- Tri leta po vojni v Sloveniji je embargo na orožje še vedno veljaven. – Škodo trpijo tudi puškariji v Borovljah
- „Mi kristjani na gradbišču Evrope“ – romanje treh dežel na Gori svete Heme pri Globasnici
- Družabnost in posredovanje strokovne literature. – Kljub prijateljev lova praznuje 30-letnico
- Iz petih parov, ki so se pred dvajsetimi leti udeležili folklorne kolonije v Preddvoru, je nastala folklorna skupina Slovenskega kulturnega društva Globasnica s sedaj že tretjo generacijo
- S kolesom k prijateljem – sosedom. V eno najlepših alpskih dolin
- Tekma za avstrijski nogometni pokal: Slovenski atletski klub – Flavia Solva

Hotel Palace v Malinski

VESTNIKOV IZLET '94

Dragi bralci in prijatelji Slovenskega vestnika!

Kot najbrž že veste, smo letošnji Vestnikov izlet, tokrat 9. po vrsti, zaradi državnoborskih volitev pomaknili za en teden.

Odpeljali se bomo torej v petek, 14., vrnili pa v nedeljo, 16. oktobra. Tokrat smo pet izbrali morje, čudovito Malinsko na jugozahodni obali otoka Krk.

Tam smo za vse udeležence izbrali hotel Palace v hotelskem mestu Haludovo. Hotel je A-kategorije z vsem ustreznim udobjem – od notranjih in zunanjih bazenov z morskovo vodo, frizerskih salonov, športnih in rekreacijskih objektov, kazina itd. do zdravstvene oskrbe. Nudi torej vse, kar si srce poželi.

Ker bomo že na morju, se bomo z ladjo popeljali na ponorski izlet po prelepem Kvarnerskem zalivu, ob večerih pa se zavrteli ob razposajeni in tudi umirjeni glasbi „Dua Peugeot“, ki ga sestavljata Hanzl in Heinzl iz Šentprimža. Letos nas bo torej na vsej poti spremljala živa in domača glasba!

Vse navedeno smo vam pripravili za zelo ugodno ceno 1.400 šil. po osebi. Višino dodatka za enoposteljne sobe po želji vam bomo sporočili naknadno.

V miru se odločite, dogovorite z vašimi prijatelji in znanci in se nam prijavite. Vašo odločitev sporočite vodji izleta Milki Kokotovi ali Urški Brumnikovi na ZSO, Tarviser Str. 16, tel. 41 43 00 (int. 40 ali 14).

Odločite se, tudi letos nam bo lepo!

Gospodoma **Tončiju Wieserju** in **Reinhardu Liendlu** iz Šentvida ob Glini za rojstni dan;
gospo **Lenčki Enzi** iz Črgovič za 48. rojstni dan;
gospo **Mariji Hirm** iz Gornje vasi za rojstni dan;
gospodu **Roku Druhu** iz Svetega mesta za rojstni dan;

gospo **Mariji Kasper** z Rude za 35. rojstni dan;
gospodu **Nacu Kristofu** iz Velike vasi za rojstni dan;
gospodu **Adolfu Ottowitzu** s Kota za rojstni dan;
gospo **Mariji Pečnik** iz Železne Kaple za dvojni praznik;

gospo **Ludmili Wernig** iz Dobrle vasi za rojstni dan;
gospodu **Roku Bučovniku** iz Goselne vasi za rojstni dan;
gospodu **Raimundu Hudlu** iz Goselne vasi za rojstni dan;
gospodu **Jožefu Kowatschu** z Metlove za rojstni dan;
gospo **Eriki Buchmayer** z Metlove za osebni praznik;

gospo **Tereziji Weiler** iz Dobrle vasi za 80. rojstni dan;
gospodu **Petru Kucharju** iz Železne Kaple za 65. rojstni dan;
gospodu **Jožetu Partlu** z Bistrice pri Šmihelu za rojstni dan;
predsedniku Slovenske prosvetne zveze **dr. Avgustu Brumniku** iz Železne Kaple za 45. rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

gospo **Mariji Kaiser** iz Večne vasi za rojstni dan;
gospodu **Ernstu Wölblu** iz Globasnice za rojstni dan;
gospodu župniku **Ludviku Janku** z Radiš za 91. rojstni dan;
gospo **Heleni Igerc** iz Kota pri Šmihelu za 70. rojstni dan;
gospodu **Luki Sadovniku** s Klopinja za rojstni dan;
gospodu **Ludviku Tomaschitzu** iz Železne Kaple za osebni praznik;

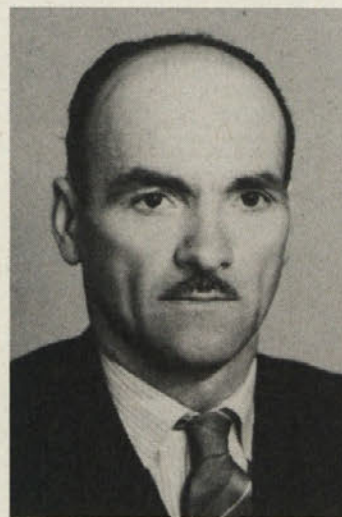
Še na mnoga leta, Ludvik Male!

Malokdo ve, da je ta vedri možak iz Sel-Zgornjega Kota včeraj dopolnil že častitljivih 80 let. Ludvika poznamo mnogi, več kot takrat, ko je še mladega zajela vojna. Če bi ga danes vprašali, kaj je tisto, kar mu je ohranilo življenjsko svežino, bi najbrž odgovoril, da čista vest v življenju, pravilna odločitev v letih 39 do 45 in pa trdo življenje in delo, delo...

Ludvik Male je živa zgodovina protifašističnega boja koroških Slovencev. Poznal je ubežnike, ki so preko Karavank utekli nemškemu škornju leta 1938 in 39, sodeloval je z njimi, poznal „zeleni kader“, zato mu je bila nemška vojaška suknja pretresna, zato jo je leta 39 odvrigel in šel za njimi. Tudi v tedanji Jugoslaviji mu ni bilo lahko. Pot in pa preganjanje sta ga zanesla celo v daljnje Užice v Srbiji, kjer pa je spoznal tudi druge protifašiste. Ko se je leta 41 vrnil v Ljubljano, pa se je šele prav začelo. Vključil se je v priprave za odpor, zbiral in prenašal orožje, obvestila, pojavljaval se je na obeh straneh Karavank. Upor ga je vse bolj vlekel na Koroško, v

njegove Sele in druge vasi pod Karavankami. Končno je našel stik s partizani in v enoti kot dober poznavalec terena prevzel kurirsko službo.

Leta so minila. Kmalu bo petdeset let od teh dogodkov

in Ludvik jih je dopolnil osemdeset. Osemdeset trdih, borbinih in zvestih. Nikdar ni zatajil svojega prepričanja, zato: Še na mnoga leta, dragi Ludvik!

J.R.

Obvestilo

Kdor želi imeti videokaseto s posnetki letošnjega jubilejnega 15. pohoda po poteh Domnove čete na Koplju, jo lahko naroči pri Lipeju Koleniku, A-9150 Čirkovče 26.

Dr. Štefan Jelen, zdravnik v Železni Kapli,

sporoča,

da ima dopust

od 16. do 28. avgusta.

Posojilnica-Bank Bilčovs-Hodiše-Škofiče

zaposli nameščenca

Pogoja:

- znanje obeh deželnih jezikov
- odslužen vojaški rok

Interesenti naj prošnjo z življenjepisom pošljejo do 24. avg. 1994 na naslov:

Posojilnica-Bank, 9072 Bilčovs 33

Zveza združenj borcev in udeležencev NOB Ravne na Koroškem

v a b i

na komemorativno in tovariško srečanje ob 50. obletnici smrti Franca Visočnika-Falenta, komandanta III. bataljona Vzhodnokoroškega odreda, in Karla Klančnika-kurirja tega bataljona, ki bo v soboto, 27. avgusta 1994, ob 10. uri v Podpeci – na Najbrževem (pri Eriku Podojstršku). Na srečanju bosta spregovorila: Milan Petan-Brico – namestnik komandanta in pozneje komandant III. bataljona, in dr. Marjan Sturm, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33, 34 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig, Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Iz ženskega vidika

Vzemite si dan zase!

piše Štefka Vavti

Vroči poletni dnevi se hitro bližajo svojemu koncu. Kako ste jih preživele? Ste se odpočile, se pomirile in se oddahnile? Ali pa je bilo povsem drugače, tako da se zdaj veselite konca počitnic, ko bodo vaši večji in manjši šolarčki gulišolske klopi in si vam ne bo več treba delati preglavic, kako jih zaposlovati in zabavati...

Če torej doslej niste našle velikokaj časa zase, bo že skrajni čas, da se vsaj zdaj nekoliko posvetite tudi vašim potrebam in ne samo željam vaših otrok ali pa vašega najdražjega.

Si boste vzele dan zase, dopust od vsakodnevnih opravkov, ki bi jih vsaj enkrat lahko prepustile drugim članom družine? Ali sploh veste, kako naj bi potekel dan čisto po vaših predstavah?

Morda takole: otroci ali mož vam pripravijo dober zajtrk in vas z njim postrežejo še v postelji. Dopoldan imate potem zase, lahko se torej posvetite – ne da bi vas kdo motil – sebi, greste na daljši sprehod ali pa ga preživite kar doma v kopalnici in se posvetite svoji negi. Morda pa bi raje šle nakupovat novo jesensko garderobo.

Na kosilo bi vas vsaj danes moral povabiti kakšen šarmanten moški. Če imate srečo, je to morda celo vaš življenjski partner, če pa ne, potem je vsak komentar odveč...

Če boste potem znale preživeti še popoldan po vaših predstavah, se bom veselila z vami, kajti marsikatera izmed nas je tako navajena na svoje „vsakodnevne dolžnosti“, da tudi tedaj ne more brez njih, če hoče preživeti dan po svojih predstavah.

Pozabite torej vaš vsakdanjik tudi, ko boste načrtovale potek večera! Kako pa bi bilo, če bi si ogledale v kinu film, ki ga že dalj časa želite videti, pa za to še ni bilo priložnosti, če bi obiskale drage prijatelje, ki ste jih zaradi „večnega stresa“ v zadnjem času zanemarjale, ali pa če bi si kar doma pripravile okusen „long-drink“ in se zavrele z vašim partnerjem (?) po melodiji tanga.

Saj veste, da je tango znan erotičen ples, tako da tudi potek zadnjih ur vašega večera ne bi smel biti zapisan nekje v zvezdah, temveč v očeh moškega, ki vas ljubi.

Regionalna liga : SAK zmagal tudi drugič

SAK – LUV Graz 1:0 (1:0)

Postava: Preschern, Savić, L. Sadjak, F. Sadjak, Skof, Suberac (73. Šmid), M. Sadjak, Wölbl, Eberhard (64. Blajs), Petschenig, Pichorner.

Marjan Sadjak strelec zmagovitega gola

SAK je začel tekmo tako, kot je končal zadnjo. Napadalno in motivirano. Bilo je samo vprašanje časa, kdaj bo padel prvi gol. Vrstile so se možnosti, vendar žoga ni in ni hotela v nasprotnikova vrata. Šele v 35. minuti je Marjanu Sadjaku po lepi podaji Christiana Wölbla uspelo prodreti v kazenski prostor in uspešno zaključiti akcijo. Proti pričakovanju pa igralci SAK niso nadaljevali z napadi, temveč so prepuščali nasprotniku vedno več terena.

Predvsem v drugem polčasu slovenskim nogometašem ni več kaj uspelo, gostje pa so imeli vedno več od tekme. Sicer niso imeli stoodstotnih možnosti za gol, edino nevarno situacijo pa je rešila stranska stativa, od katere se je žoga spet odbila v igrišče. Proti koncu tekme pa je moral igrišče predčasno zapustiti Franc Sadjak, ker je nedovoljeno zaustavil nasprotnega igralca in mu je zato sodnik pokazal rdeči karton.

Trener SAK dr. Ivan Ramšak je tekmo in celotno situacijo ocenil takole: „Ekipo so kot izgleda preveč hvalili. Sicer so začeli dobro in mislil sem, da jih bo Petschenig sam ugnal. Prav on pa je prvi začel na-

sprotnika podcenjevati in nje-mu so sledili vsi drugi. Začeli so komplicirati in tako spustili tekmo iz rok. Bolje rečeno: brez pravega odnosa do nogometa ne moreš dobro igrati.“

Prišlo je do zamenjave. Kako lahko razložiš Tvojo odločitev?

„Marsikoga bi lahko zamenjal. Seveda tudi Pichornerja, vendar sem menil, da se je boril, čeprav mu sicer ni kaj uspe-

lo. M. Sadjak je igralec, ki vsak čas lahko da gol itd. Iz tekme sem torej vzel oba heroja prve tekme in jima s tem pokazal, da ne moreš brilirati le v eni tekmi in potem je vse dobro. Pri nas ne bo „super zveznikov“, ampak se bo moral vsak podrediti ekipi, kajti le tako bomo uspešni. Kljub vsem slabostim smo danes videli, da smo znatno boljši od nasprotnika in če bi igrali le nekoliko bolje, lahko spet zmagamo s 3:0. Povedati pa je tudi treba, da je LUV Graz mlajša ekipa, bolje teče. Od igralcev, ki pa na novo pridejo v tekmo, pa tudi ne smemo pričakovati, da bi vse obrnili.“

Lojze Sadjak je bil tudi tokrat steber obrambe SAK

SAK izpadel iz tekmovanja za avstrijski pokal

SAK : Flavia Solva 1:1, streljanje enajstmetrovk 5:6

SAK se je že po prvem kolu poslovil iz tekmovanja za avstrijski pokal, kjer je še lani bil tako zelo uspešen. Tekma se je sicer začela za slovenske nogometaše zelo obetavno. Že v 9. minuti je kapetan Wölblu uspelo povesti z 1:0. Tik pred koncem prvega polčasa pa so gostje izenačili. Tako v drugem polčasu kakor tudi v podalj-

šku nobenemu moštvu ni uspel odločilni zadetek. O vstopu v drugo kolo je torej odločalo streljanje enajstmetrovk. Že kar prvo enajstmetrovko, ki jo je za SAK izvedel Pichorner, je nasprotni vratar ubranil. Sumberac, A. Sadjak, Eberhard in Savić so svojo nalogo bolje opravili. Ker je eno enajstmetrovko zastrelil tudi nasprot-

nik, je bil rezultat po petih strelcih 4:4. Nato je za SAK nastopil Blajs in bil uspešen – 5:5. Ko je nasprotni igralec zadel (5:6), je vsa odgovornost bila na rameh mladega Simona Sadjaka, ki pa je enajstmetrovko zastreljal. Vprašanje je, zakaj te odgovornosti še pred njim nista prevzela kapetan Wölbl ali Lippusch?

Podliga vzhod

BILČOVŠ:

Bilčovš se po gladki zmagi nad Vetrinjem (4:0) razgleduje z vrha lestvice podlige vzhod. Tokrat so igralci trenerja Sigija Hobla pokazali, da znajo igrati tudi zelo napadalno. Čeprav so igrali z igralcem manj (v 30. minuti je bil izključen Schlemitz), so bili močnejši, kar se je izkazalo tudi v zadetkih. Za te pa so poskrbeli Smeraldo, Pau-

litsch, Quantschnig in Schrieffl.

GLOBASNICA:

Globašani so doma podlegli favoritu iz Labotske doline z 2:0. Z nekoliko sreče pa bi si lahko priigrali točko, kajti priložnosti za zadetke ni manjkalo.

To nedeljo pa se bosta Globasnica in Bilčovš pomerila v Kotmari vasi, kjer v jesenskem delu igra Bilčovš svoje domače tekme. Tekma bo ob 17.15.

1. razred D

Napeta tekma v Selah

Sele – Eitweg

4:5 (1:3)

Sele: Silvert Užnik, Siegfried Užnik, Božič (50. Gregorič), Fl. Oraže, Hribernik, M. Mak, A. Mak (45. D. Dovjak), Z. Oraže, Travnik, A. Oraže, Maver.

Morda so bili Selani preveč prepričani v zmago in so nasprotnika podcenjevali, poleg tega pa je moral po dveh letih spet v gol Silvert Užnik, ker je bil Erich Oraže bolan. Šele ko s gostje vodili že s 3:0, so se selski nogometaši zbudili in Kurtiju Hriberniku je še pred polčasom iz prostega strela uspel lep gol.

V drugem polčasu pa smo doživeli pravo nogometno kriminalko. Za Selane je sodnik takoj ob začetku 2. polčasa dosodil enajstmetrovko, katero je izkoristil trener Nanti Travnik in s tem znižal rezultat na 2:3. Upanje na izenačenje rezultata pa se je še v isti minuti spet razblinilo, kajti nasprot-

nik je izkoristil napako vratarja in povišal na 4:2.

V 75. minuti se je ponovila podobna situacija. Manfred Dovjak je uspešno zaključil akcijo in spet je Selanom manjkalo le še en gol, da bi rešili vsaj točko. Vendar je v protinapadu vratar Užnik v kazenskem prostoru napravil prekršek zoper napadalca, ki je dosojeno enajstmetrovko tudi izkoristil. Torej spet dva zadetka razlike. Selani so napadali in Maver je z glavo poslal žogo v nasprotnikov gol 4:5. Spet upanje na točko, vendar je Selanom zmanjkalo in ob koncu so morali poraženi zapustiti domače igrišče.

2. razred E

KAC : SAK II

0:1 (0:0)

Senad Tiganj je v drugem polčasu poskrbel za zmagoviti gol SAK II. Tekma sicer ni bila preveč napeta, vse se je odvijalo bolj v sredini igrišča, kljub temu pa so slovenski nogometaši imeli več od igre.

Ostali rezultati:

Železna Kapla – Labot

7:2

Podkarnos – Šmihel

1:1

Šentpavel – Dobrla vas

13:0

Panoramska cesta na pobočju Karavank

Kljub pasji vročini v začetku avgusta sem se zgodaj zjutraj, ko je bilo še nekoliko hladneje, odpravil na ogled območja ceste, ki se južno od Korenskega sedla (1073 m) vleče proti vzhodu po južnem pobočju Karavank. Ta cesta je bila še pred nedavnim nekaj skrivnostnega, to pa zaradi tega, ker so jo v Avstriji razglasili za vojaško cesto. Sedaj je vsakomur pri-

Piše Lubo Urbajs

stopna, le avtomobilom ne, kar pomeni, da se po njej lahko prosto gibljemo peš (potreben potni list), izjema so samo vozila gozdnega gospodarstva.

Na zemljevidu „Julijske Alpe – vzhodni del“ sem kot prvo naselje na tej poti našel Jurežev planino in takoj sem se odločil, da jo obiščem. Ko pa sem to pot prehodil, sem bil zaradi čudovitega razgleda na Julijce

prijetno presenečen. To cesto lahko zaradi izrednega razgleda na to pogorje upravičeno imenujemo panoramska cesta.

Po tej cesti nas tokrat vodi naša tura, ki jo bomo začeli na Korenskem sedlu, kjer bomo na obširnem parkirišču na slovenski strani državne meje pustili avto in nato šli peš približno pol kilometra po cesti proti Kranjski gori, kjer se na levo odcepi omenjena gozdna cesta proti vzhodu v južno pobočje Karavank. Cesta, ki je v dobrem stanju in prečka več grap, po katerih ob neurjih divjajo hudourniki, se počasi dviga skozi gozdove, katere prekinjajo jase z lepim razgledom na strme stene Julijcev in na Kranjsko goro pod njimi, ki jo vidimo kot iz letala. Na neki takšni jasi je celo iz desk narejeno vzletišče za zmajarje, torej očiten znak, da se glede turizma tukaj nekaj premika.

Po dveurni lagodni hoji sem

na vzhodu pred seboj zaslišal tisto prijetno zvonjenje kravjih zvoncev in prepričan sem bil, da je tam Jureževa planina, moj zastavljeni cilj: planina z dvema objektoma – hlevom in lično lovsko kočjo. S te planine je lep pogled na ponosni Špik oziroma Martuljkovo skupino. Med hojo po tej panoramski cesti vidimo celotno severno ostenje Vzhodnih Julijskih Alp, ki se raztezajo od Kukove Špice preko Škrlatice, Razorja, Prisojnika, Jalovca do Rateških Ponc. Žal so bile gore zavite v megleno kopreno, da sem komaj zaznal njihove obrise in zato sklenil, da ob ugodnejšem vremenu spet pridem uživati in fotografirati to veličastno naravno lepoto. Naj še omenim, da sem približno na pol poti ob robu ceste zagledal naravno čudo, tako imenovano kandelabrsko smreko (iz debela navpično raste več vej oz. debel v obliki svečnika,

kandelabra). Pri nas na Koroškem in sploh v Avstriji imajo naravovarstvene ustanove za takšne posebnosti mnogo smisla in ob njih nameščajo tablice z opozorilom, da tu se nahaja ta in ta posebnost.

Ko sem se vračal z Jurežev planine, sem na veliko začudenje, kljub prepovednemu prometnemu znaku na začetku gozdne oz. panoramske ceste,

srečal precej avtomobilov ljubljanske in nemške registracije. Po mojem naj se pristojni dejavniki tozadevno odločijo, ali naj bo cesta zaprta z zapornico ali pa naj odstranijo prometni znak, da bo prevozna tudi za avtomobile. Sploh pa naj premislijo, kaj bi se še dalo narediti s to panoramsko cesto, ki bi bila hkrati lahko tudi izhodišče za ture na karavanške vrhove z južne strani.

Na Jureževi planini